

(א) לעיל כ ד: ט) (ב) לעיל כד: (ג) [ע"ש: א] (ד) [ע"ש: ח] (ה) [ע"ש: ט] (ו) [ע"ש: י] (ז) [ע"ש: יא] (ח) [ע"ש: יב] (ט) [ע"ש: יג] (י) [ע"ש: יד] (יא) [ע"ש: טו] (יב) [ע"ש: טז] (יג) [ע"ש: טז] (יד) [ע"ש: טז] (טו) [ע"ש: טז] (טז) [ע"ש: טז]

# המנוה פרק שלישי בבא קמא

## לב.

### עין משפט נר מצוה

גב א מיי פ"ו מהלכות  
חובל ומזיק ה"ח סג  
עשין ע' טו"ש'ע ח"מ ס'  
שעט סעף ג':  
גד ב ג ד ה מיי' שס  
טו"ש'ע שס סעף ג':  
גה ז ו ז מיי' שס פ"ד  
הלכה ח סג שס  
טו"ש'ע ח"מ ס' ספ  
סעף יב וטו"ש'ע אה"ע  
ס' פג סעף ג':  
גו ה מיי' פ"ב מהלכות  
ניוק ממונ הלכה כ  
סג עשין פו ספ טו"ש'ע  
ח"מ ס' שפט סעף כ:  
זט ו מיי' פ"ו מהלכות  
חובל ומזיק ה"ח סג  
עשין ע' טו"ש'ע ח"מ ס'  
שעט סעף ח:  
גה י מיי' שס טור ש"ע  
שס סעף ז:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

**כרויהו כי הדדי נינהו**. שניהן שוין בשצירתן שאף בעל חזית סייע בשצירתה: **הנפשות העושות**. נוףף ונופפת במשמע: **כרצוה במהלכת**. דבעל קורה שעמד הוי משונה שאין דרך לפוש צה"ר: **הא סויעי צעיא**. דרצוה במהלכת חייבת: **אלא מקשי נמי קשיא**.

**ואם עמד בעל קורה חייב**. בגמרא מוקי דרמיא לקורה כשלדא אכל אי לא רמיא כשלדא פטור דליציעי ליה לבעל חזית כשראה שעמד בעל הקורה לסגויי באדך גיטא כדי שלא יחוק אכל כי הוי כשלדא לא פשע בעל החזית דלא ידע כשעומד כשלדא אה"פ שגוף האדם רואה כשעמד מה שעמד כשלדא אין רואה אכל קשה דבסיפא אס עמד בעל החזית אמתי פטור לחזית לא מסתבר דהוי כשלדא שהוא דבר קטן וה"ל לבעל הקורה לסגויי באדך גיטא כדי שלא יחוק בעל חזית דהא כשבעל חזית אחרון מוטל עליו לסגויי באדך גיטא כדי שלא יחוק כ"ש כשבעל קורה אחרון דליציעי לסגויי באדך גיטא כדי שלא יחוק דכפ"י (לעיל דף גכ) גזי ככז שנטל חררה ועוד דגם זה דומק שאלס רואה שהוא עומד ואין רואה שהוא עומד כשלדא ונראה לר"י לאורחא דמילתא הוא כשהולכין בעל חזית ובעל קורה זה אחר זה דאין האחרון יכול לעיין בזהו שהוא לפניו כל שעה ולכן כי לא הויא קורה כשלדא יש לאחרון ללכת במהלכת הלוכו באדך גיטא כדי שלא יחוק או שלא יחוק ע"י עמידת הראשון אכל כשנושא את הקורה כשלדא אין לאחרון להסתלק באדך גיטא כשנושא את הקורה בעל חזית ולכן אין פושע אלא הראשון כשעמד ומיירי ממני' זין רישא זין ספחא הקורה כשלדא:

מתניתין לרש לקיש דאמר בעטה רוצנת חייבת: **הא הווקא ממיאל**. מהלכת בצרובה פטורה והכא קמני דמתניתין דממיאל חייב: **מסיפין דפסקא**. קורה לאורחא כשלדא שחי ראשיה לרוחצ הדך הלך אפילו ממילא חייב שאין דרך לבעל החזית לנטות: **לסגויי באדך גיטא**. הלך טעמא דבעטה אכל ממילא פטור: **מסיפין**. דקא מסגי בעל הקורה כי אורחיה ואין כאן שינוי הלך פטור אכל מהלכת שבעטה בצרובה שימתה את דרכה ואימא לך דחייבת: **מתני' שניהן פטורין**. כדמפרש בגמרא: **גמ' מפני שרץ [צרעות]**. מפרש לקמן:

**הא סו למה לי [הפסא] אחד רץ ואחד מסך**. דרך שניה ומהלך לא שניה פטור שניהם רצין מצעיא: **זואו**

**הנהרות הב"ח**  
(א) במשנה הויו חזקין זה את זה. ו' ג' חזקין זה את זה. זה היה החזק זה פנה שלא ככוונה אכל חזקין ככוונה חייב מן פדש"י דף טח ע"ב ש"ס:  
**הנהרות הגר"א**  
[א] תוס' ד"ה ששט סו' ולא חזקין כו'. ג' חזקין זה את זה. זה היה החזק זה פנה שלא ככוונה אכל חזקין ככוונה חייב מן פדש"י דף טח ע"ב ש"ס:  
**מוסף רש"י**  
בעטה מהלכת ברבוצה פטורה. וט"ז דבשר"י חייבת. הכא פטורה דכל המשנה כגון זו שצדקה צדקה, וכל אחר כו' (ע"ש: ב) דלא תיב' היה לה לרצון צדקה"י (ע"ש: ד) כשלדא. מניין היה המושלם לעבר הדך כדפסיק וממלחה את כל הדך. שלדא גילתה דלאמרינן בעתלם עליו קיימת (ע"ש: ז) דהויק זה את זה שניהן פטורין. נמוק לא על ג' זין ממינן לשאין ממנו, והא דלמן שמיט סחי מהלכין צדקה"י הוויקו זה את זה פטורין. הוויקו הוויקו חזקו הוויקו, ולא דק בלליטה (קפחן פתח). הלכה כסותם משנה. רבי הוויקו סדר המשנה וכשראה דבני מסו וישו עמינו שאין קמם עליהם הוויקו ע"ש ואמרנו עלהן כדי שלא יהא שניה מפני יחיד ונאין חלו כשני מפני המכוסים וישו נמוקן (ביצה ב).

**הנפשות העושות מקרב עמם הנאה לתרויהו** אית להו איהו מעשה הוא דקעביד: **היה בעל קורה ראשון כו'**: **אמר ריש לקיש** שתי פרות ברה"ר אחת רבוצה ואחת מהלכת בעטה מהלכת ברבוצה פטורה רבוצה במהלכת חייבת לימא מסייע ליה היה בעל קורה ראשון ובעל חזית אחרון נשברה חזית בקורה פטור ואם עמד בעל קורה חייב והא הכא דכרבוצה במהלכת דמי וקתני חייב ותסברא הא סייעי בעיא לא מסתייא דלא מסייעי אלא וקתני חייב מתני' דפסקא לאורחא כשלדא הכא כגון דרבעה בחד גיטא איבעי לה לסגויי באדך גיטא אלא סיפא דמתני' מסייע ליה לר"ל דקתני היה בעל חזית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חזית בקורה חייב ואם עמד בעל חזית פטור והא הכא דכמהלכת ברבוצה דמי וקתני פטור מתני' דכי אורחיה קא מסגי הכא א"ל הנהי דאית לך רשות לסגויי עלי לבעוטין בי לית לך רשותא: **מתני' שנים שהיו מהלכין ברה"ר אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין** (א) והוויקו זה את זה שניהם פטורין: **גמ' מתני' דלא כאיסי בן יהודה דתניא איסי בן יהודה אומר רץ חייב מפני שהוא משונה ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות א"ר יוחנן והלכה כאיסי בן יהודה ומי אמר רבי יוחנן הכי (א) והאמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין פטורין מתני' בע"ש בין השמשות ממאי מדקתני או שהיו שניהם רצין פטורין הא תו ל"ל השתא אחד רץ ואחד מהלך פטור שניהם רצין מבעיא אלא הכי קאמר אחד רץ ואחד מהלך פטור בד"א בע"ש בין השמשות אבל בחול אחד רץ ואחד מהלך חייב ישניהם רצין אפי' בחול פטורין אמר מר ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות בע"ש מאי ברשות איכא כדר' חנינא דאמר ר' חנינא בואו**

**בואו**

**רבינו חננאל** (המשך)  
ברוצה במהלכת חייבת. לימי מנהיג מייסדא ליה, רישא לספסא וספסא לרישא. רישא דקתני אמ עמד בעל הקורה חייב, רציון שעמד בעל הקורה ברבוצה במהלכת דמי, וקתני חייב כריש לקיש. ובמתניהן, והא סיעא בעיא ביטשה דאי דאמי לך לא מסתייך דרבעת בריש הריבס אלא הבעע עלי, אלא מקשה קשיא טעמ' דבעטה ולפיכך חייבת, הא לא ביטשה אלא הולך מהלכת ברבוצה פטור. והא מתני' שביתת החזית בקורה רבוימלי היא וחייב. ופרקי מנהיג דרמיא כי שורא, עמד בקורה לרובח הדך פוסק הדך, הכא נמי דרבעה פרה בחד גיטא, איבעי ליה לסגויי באדך גיטא. סיפא לימא מסייעא ליה לרישא דריש לקיש, היה בעל חזית ראשון כו'. כיון דאמר' כיצד הרגל מודעת בהא שמתא רישי לקיש, ר' יוחנן אית ליה הא דריש לקיש, ש"מ רבא רוב חוותיה. ודברי ורבי אב פפא דמי אג פליגנא עליה לא משגחין ביה. יוש אומ' כיון דרבא ברשעי הרכיב אחד רץ ואחד מהלך, הרכיב סתמיהן.

**בד"א** וספחא ערב שבת בין השמשות, אכל בחול אחד רץ ואחד מהלך זה שרץ חייב. ואפי' בחול שניהן רצין פטורין. אמר ר' יוחנן הלכה כאיסי תנאי איסי בין יהודה, אומי רץ חייב מפני שהוא משנה ומודה איסי כו' (ברע"ב) שבת בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ. מאי ברשות, פי' ברשות מצוה, כו' חנינא

בעל חזית מעמיט ליה ליה ונאה דתרויהו אית להו איהו מעשה הוא דקעביד: **היה בעל קורה ראשון כו'**: **אמר ריש לקיש** שתי פרות ברה"ר אחת רבוצה ואחת מהלכת בעטה מהלכת ברבוצה פטורה רבוצה במהלכת חייבת לימא מסייע ליה היה בעל קורה ראשון ובעל חזית אחרון נשברה חזית בקורה פטור ואם עמד בעל קורה חייב והא הכא דכרבוצה במהלכת דמי וקתני חייב ותסברא הא סייעי בעיא לא מסתייא דלא מסייעי אלא וקתני חייב מתני' דפסקא לאורחא כשלדא הכא כגון דרבעה בחד גיטא איבעי לה לסגויי באדך גיטא אלא סיפא דמתני' מסייע ליה לר"ל דקתני היה בעל חזית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חזית בקורה חייב ואם עמד בעל חזית פטור והא הכא דכמהלכת ברבוצה דמי וקתני פטור מתני' דכי אורחיה קא מסגי הכא א"ל הנהי דאית לך רשות לסגויי עלי לבעוטין בי לית לך רשותא: **מתני' שנים שהיו מהלכין ברה"ר אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין** (א) והוויקו זה את זה שניהם פטורין: **גמ' מתני' דלא כאיסי בן יהודה דתניא איסי בן יהודה אומר רץ חייב מפני שהוא משונה ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות א"ר יוחנן והלכה כאיסי בן יהודה ומי אמר רבי יוחנן הכי (א) והאמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין פטורין מתני' בע"ש בין השמשות ממאי מדקתני או שהיו שניהם רצין פטורין הא תו ל"ל השתא אחד רץ ואחד מהלך פטור שניהם רצין מבעיא אלא הכי קאמר אחד רץ ואחד מהלך פטור בד"א בע"ש בין השמשות אבל בחול אחד רץ ואחד מהלך חייב ישניהם רצין אפי' בחול פטורין אמר מר ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות בע"ש מאי ברשות איכא כדר' חנינא דאמר ר' חנינא בואו**

זעל קורה אפי' שניהם צרעות כיון שעשה כל הדיק דדוקא משוס דתרויהו כי הדדי נינהו פטורין ליה ונאה דתרויהו אית להו איהו מעשה הוא דקעביד מעשה. ומינה לענין חטאת ולענין מלקות חייבת דרמנא אהשייה להנאה מעשה: **ד'רמיא בשלדא**. וא"ת והלא צקדוין מחייב עלול כשנתקל השני בצרעות ולא אמרינן ליציעי ליה לסגויי באדך גיטא והסתא לא מיירי כשלדא דלא מוקמינן דפסקא לאורחא כשלדא הוויקו דלסם הראשון נפלו כולם וי"ל כשנפל א"ל רואה ולא מני א"ל ליציעי ליה לסגויי באדך גיטא: **איבעי לה לסגויי באדך גיטא**. שלא תהא מתא ווא"ת והא אפי' להויק אית לה רשות לסגויי עלה וי"ל משוס דהוי רגל צרעות הרכיב ואזייעוט נמי לא מיחייב משוס דכל המשנה וכל אחר ושינה זו פטור: **והא הכא דכמהלכת ברבוצה דמיא**. תימיה מאי ס"ד השתא וכי סובר הוויקו שפס צר צרצות פטור כמו צעטה מהלכת ברבוצה הא פשיטא לך צריש פירקין דשוכר חייב דכאלס לא שייך כל המשנה כו' וי"ל דס"ד כי היכי דצמתינן פטורין בעל הקורה לפי שבעל חזית גורם לו צעמדותו שאין לו לבעל קורה ליזכר שמה יעמוד בעל חזית ה"נ פרה צרעות לה למהלכת שתצטוט צה ואין לבעל הפרה ליזכר שמה ממלא פרה צרעות צרעות הרכיב ותצטוט צה פרתו ומשני דצציל צרעות לא גרמה לה צכך שתצטוט צה דנהי דאית לך רשות לסגויי עלאי לבעוטין צי לית לך רשות: **שנים** שהיו מהלכין וכו' והוויקו זה את זה פטורין. שכל אחד גרם לעצמו חבלה זו ולא חזקין וא' ממש שמתכוין אלא כלומר חזקין זה צוה דלאמר' דהפירי (לקמן דף מח: ט"ס) שניהם צרעות שניהם על צרעות חזקין זה את זה חייבין חזקין זה צוה פטורין: ונמזה